

# Διαδερμική επεμβατική αντιμετώπιση ασθενών της τέταρτης ηλικίας

Ν. Τσιγαρίδας, Α. Ράμμος, Β. Μελαδίνης,  
Κ. Σταμάτης, Β. Τελάκη, Κ.Σιόγκας  
Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο Χατζηκώστα, Καρδιολογική  
Κλινική, Ιωάννινα

# Σκοπός

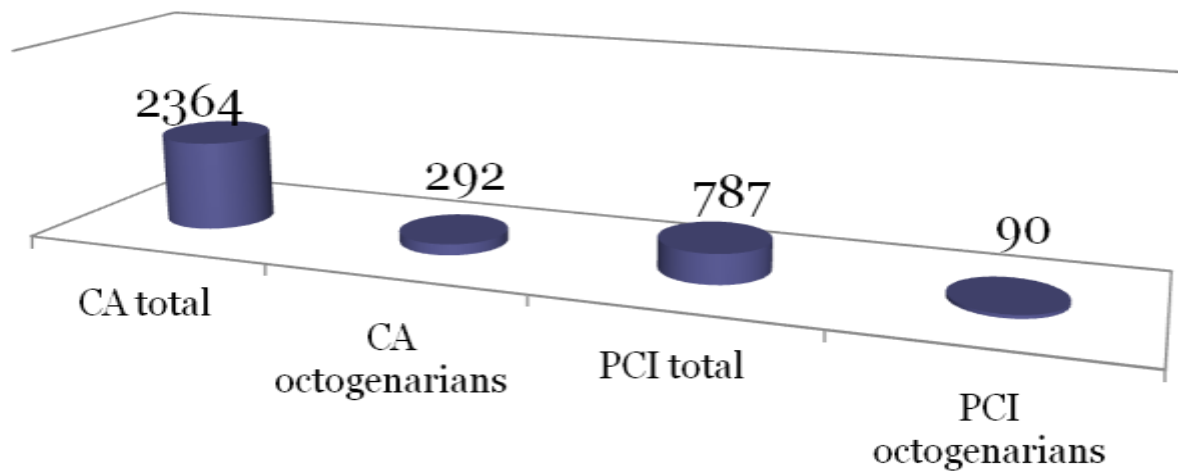
- Η καταγραφή των ασθενών άνω των 80 ετών που νοσηλεύθηκαν στην κλινική μας με ενδείξεις στεφανιαίας νόσου και υποβλήθηκαν σε διαδερμική στεφανιαία παρέμβαση(PCI).

# Μέθοδος

- Καταγράφηκαν ασθενείς άνω των 80 ετών που
  - νοσηλεύτηκαν στην Καρδιολογική Κλινική του Νοσοκομείου μας από το 2009 έως το Μάιο 2014 και υποβλήθηκαν σε αγγειοπλαστική
- Η καταγραφή έγινε ανά φύλο, κλινικό σύνδρομο, αριθμό νοσούντων αγγείων και παρέμβαση

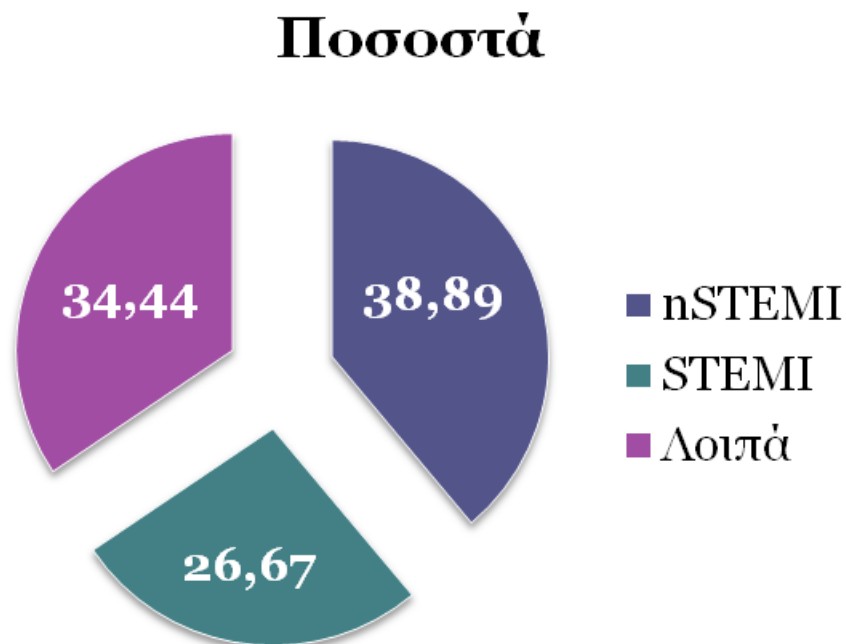
# Αποτελέσματα 1

- Συνολικός αριθμός στεφανιογραφιών από το 2009 έως το Μάιο 2014: 2364
- Στεφανιογραφικός έλεγχος ασθενείς ηλικίας άνω των 80 ετών:292 (12.35%).
- Συνολικός αριθμός αγγειοπλαστικών από το 2009 έως το Μάιο του 2014: 787
- Αγγειοπλαστική σε ασθενείς >80 ετών: 90 (11.43%)
  - Γυναίκες 46 (51.12%) M.O. ηλικίας 83.06 έτη
  - Άνδρες 44 (48.88%) M.O. ηλικίας 82.77 έτη



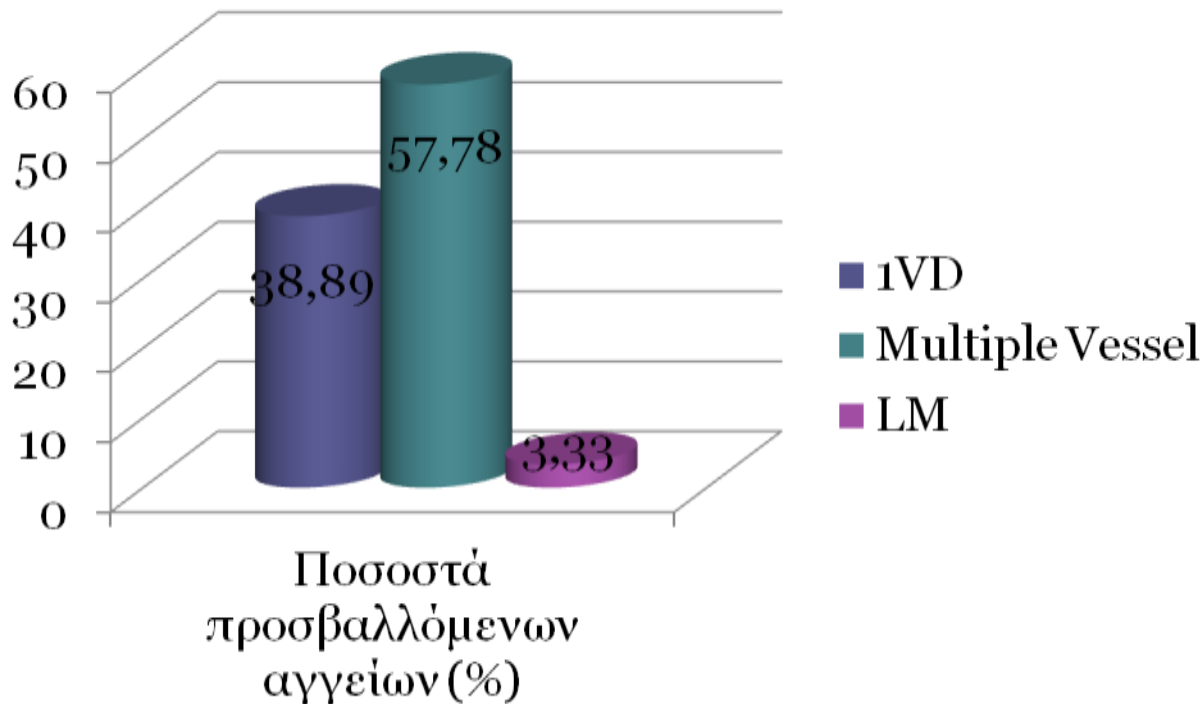
## Αποτελέσματα 2

- Με nSTEMI προσήλθαν 35 ασθενείς(38.89%)
  - γυναίκες 16 (45.71%)
  - άνδρες 19 (54.29%)
- Με STEMI προσήλθαν 24 ασθενείς (26.67%)
  - γυναίκες 14 (58.33%)
  - άνδρες 10 (41.67%)
- Τα κλινικά σύνδρομα των υπολοίπων ήταν:
  - ασταθής στηθάγχη
  - στηθάγχη προσπαθείας
  - καρδιογενής καταπληξία
  - μετεμφραγματική στηθάγχη



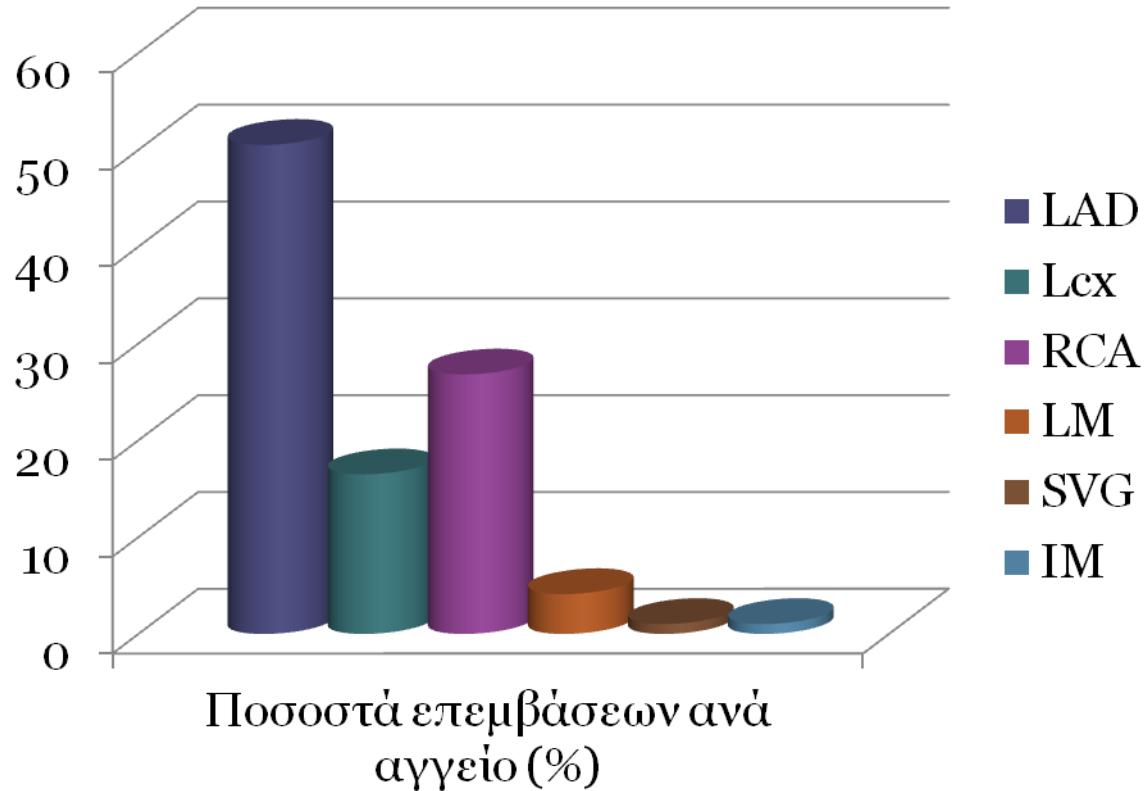
# Αποτελέσματα 3

- Αποτελέσματα στεφανιογραφικού ελέγχου
  - προσβολή ενός αγγείου: 38.89% (συχνότερα προσβαλλόμενος ήταν ο πρόσθιος κατιών 65.71%)
  - προσβολή πολλαπλών αγγείων: 57.78%
  - προσβολή στελέχους: 3.33%



# Αποτελέσματα 4

- PCI to LAD 50.52%
- PCI to Lcx 16.49%
- PCI to RCA 26.81%
- PCI to LM 4.12%
- PCI to SVG 1.03%  
και
- PCI to IM 1.03%



# Αποτελέσματα 5

- Επιπλοκές: σε 6 ασθενείς(6.7%)
  - ένα παροδικό ισχαιμικό επεισόδιο
  - μία ρήξη αγγείου με επακόλουθο επιπωματισμό (αποκατάσταση με stent graft)
  - ένα θάνατο, στα πλαίσια καρδιογενούς καταπληξίας
  - δύο ψευδοανευρύσματα
  - μία Ο.Ν.Α. (ακολούθησαν δύο συνεδρίες αιμοκάθαρσης)



# Συζήτηση

- Όπως και στο γενικό πληθυσμό, έτσι και στους ασθενείς > 80 ετών που μελετήθηκαν, τα nSTEMI ήταν περισσότερα από τα STEMI.
- Τα ποσοστά των προσβαλλόμενων αγγείων συμφωνούν με αυτά που αναφέρονται στη διεθνή βιβλιογραφία.

Παρούσα μελέτη	Διεθνής βιβλιογραφία για Ο.Σ.Σ. (μελέτες TIMI IIIB και FRISC-2)
1VD: 38.89% Multiple VD: 57.78% LM: 3.33%	1VD: 30-38% Multiple VD: 44-59% LM: 4-8%

# Συζήτηση

- Ο πληθυσμός της τρίτης και της τέταρτης ηλικίας αυξάνεται στις δυτικές χώρες.
- Η στεφανιαία νόσος σε αυτές της ηλικίες αυξάνεται και σχετίζεται με αυξημένη θνητότητα και νοσηρότητα.
- Οι περισσότερες κλινικές μελέτες της στεφανιαίας νόσου αποκλείουν τις μεγαλύτερες ηλικίες.
- Τα λίγα δεδομένα προέρχονται κυρίως από ανάλυση υποπληθυσμών.

# Συζήτηση

- Δεν υπάρχουν τυχαιοποιημένες κλινικές δοκιμές που να συγκρίνουν PCI to CABG σε ασθενείς τρίτης ηλικίας. Τα δεδομένα προκύπτουν από μελέτες παρατήρησης. Μία μετα-ανάλυση αυτών των μελετών παρατήρησης έδειξε ότι η επιβίωση στον 10 χρόνο δεν είχε διαφορές μεταξύ των 2 μεθόδων.

McKeller SH, Brown ML, Frye RL: Comparison of coronary revascularization procedures in octagenarians: a systematic review and meta-analysis. *Nat.Clin.Prac.Cardiovasc.Med.*5, 738-746 (2008)

# Συζήτηση

- Μελέτη TACTICS-TIMI 18 (2.220 ασθενείς με UA/nSTEMI, εκ των οποίων το 43% ήταν >65 ετών)
  - PCI vs συντηρητική θεραπεία
  - 6 μήνες f-up
  - Μείωση του σχετικού κινδύνου για το συνδυασμό τελικών σημείων (θάνατος, έμφραγμα, υποτροπιάζουσα στηθάγχη) με την εφαρμογή PCI τους ασθενείς > 65 ετών, με αυξημένο ωστόσο αιμορραγικό κίνδυνο

Cannon et al. Comparison of early invasive and conservative strategies in patients with unstable coronary syndromes treated with the glycoprotein Iib/IIIa inhibitor tirofiban. N Eng J Med. 2001; 344:1879-1887

# Συζήτηση

- Μελέτη TIMI IIIB (1.473 ασθενείς, εκ των οποίων 32% > 65 ετών)
  - Οι ασθενείς > 65 ετών που υποβλήθηκαν σε PCI παρουσίασαν μικρότερο κίνδυνο εμφράγματος και θανάτου στις 6 εβδομάδες, έναντι της συντηρητικής θεραπείας
  - Effects of tissue plasminogen activator and a comparison of early invasive and conservative strategies in unstable angina and non-Q-wave myocardial infarction. Results of the TIMI IIIB Trial. Thrombolysis in Myocardial Ischemia. Circulation 1994; 89:1545-1556

# Συζήτηση

- Μελέτη FRISC II (2457 ασθενείς, εκ των οποίων το 52% >65 ετών)
  - Μείωση του OEM/θανάτου στους 6 μήνες σε ασθενείς > 65 ετών με οξύ στεφανιαίο σύνδρομο, εφαρμόζοντας PCI έναντι συντηρητικής θεραπείας
  - Invasive compared with non-invasive treatment in unstable coronary artery disease: FRISC II prospective randomised multicentre study. Fragmin and Fast Revascularization during InStability in Coronary artery disease Investigators. Lancet 1999; 354:708-715

# Συζήτηση - Επιπλοκές από την PCI

- Αναδρομική μελέτη 82.140 ασθενών όλων των ηλικιών που υποβλήθηκαν σε PCI
  - Μετά από προσαρμογή ως προς τις συνοσηρότητες και τη σοβαρότητα της στεφανιαίας νόσου, η ηλικία ήταν ο ισχυρότερος προγνωστικός παράγοντας για τις ενδονοσοκομειακές επιπλοκές στις προγραμματισμένες PCI και ο δεύτερος ισχυρότερος στις επείγουσες PCI.
- Feldman et al. Comparison of outcomes of percutaneous coronary interventions in patients of three age groups (<60, 60-80, and >80 years). Am J Cardiol 2006l; 98:1334-1339

# Συζήτηση - Επιπλοκές από την PCI

- Μία συγκεντρωτική ανάλυση πολλών μελετών (6.186 ασθενείς, 4.9% > 80 ετών) έδειξε ότι η αγγειοπλαστική μπορεί να εφαρμοσθεί με επιτυχία και στους ασθενείς > 80 ετών, με χαμηλά ποσοστά επαναστένωσης, αλλά με μεγαλύτερα ποσοστά θνητότητας, αιμορραγικών και αγγειακών επιπλοκών.

- Chauhan et al. Coronary artery stent in the aged. JACC.2001; 37:856-862



# Συζήτηση - Επιπλοκές από την PCI

- Μία πολυκεντρική Ευρωπαϊκή καταγραφή 47.407 ασθενών από το 2005-2008 (εκ των οποίων 8.000 είναι >75 ετών) έδειξε ότι οι ασθενείς >75 ετών που υποβάλλονται σε αγγειοπλαστική έχουν μεγαλύτερο κίνδυνο ενδονοσοκομειακής θνητότητας σε σχέση με νεότερους ασθενείς.
- Bauer et al. Predictors of hospital mortality in the elderly undergoing percutaneous coronary intervention for acute coronary syndromes and stable angina. Int. J. Cardiol. 2010.

# Συζήτηση - Επιπλοκές από την PCI

- Μία ακόμα επιπλοκή από την εφαρμογή αγγειοπλαστικής στους ηλικιωμένους ασθενείς που καταγράφεται σε αρκετές μελέτες είναι η νεφροπάθεια από το σκιαγραφικό.

# Συμπέρασμα

- Ο πληθυσμός των ασθενών τρίτης και τέταρτης ηλικίας με στεφανιαία νόσο αυξάνεται συνεχώς
- Η εφαρμογή της αγγειοπλαστικής σε αυτήν την ομάδα ασθενών είναι μέθοδος θεραπείας που εφαρμόζεται ευρέως διεθνώς. Χρειάζονται περισσότερες μελέτες προκειμένου να τεκμηριωθεί η αποτελεσματικότητα και η ασφάλεια της μεθόδου σε αυτές τις ηλικίες.